

FoU i Väst/GR

Verksamhetsinriktningen för FoU i Väst/GR har arbetats fram av GRs sociala styrgrupp. I verksamhetsinriktningen som spänner över ett brett spektrum linjeras huvuddragen för verksamheten i FoU i Väst/GR. Inom ramen för dessa områden kommer FoU i Väst/GR att bedriva ett omfattande FoU-arbete som styrs av efterfrågan och uttalade behov från kommunerna och Västra Götalandsregionen.

Vision - inriktning

För att förverkliga visionen om det goda livet och för att stärka en socialt hållbar utveckling i Göteborgsregionen krävs ett systematiskt och gränsöverskridande lärande över organisations- professions- och geografiska gränser. FoU i Väst/GR ska ha en självklar roll och vara en resurs i detta sammanhang.

Mål

Kommunerna och VGR kommer att stå inför en rad utmaningar när det gäller ekonomi, personalförsörjning, demografiska förändringar, innovationsförmåga och regional utveckling. Mycket tyder på att det kommer att bli en ökad konkurrens om skattemedel samt att behovet av samhälleligt stöd, och därmed konkurrens om arbetskraft, kommer att öka.

Forskning och utveckling, kompetenshöjande insatser samt regionalt lärande kommer att spela en viktig roll som stöd för de förändringar som kan krävas. Kommunerna samt hälso- och sjukvården bör inte bara sköta sina traditionella uppgifter på ett bra sätt utan också möta framtida utmaningar med idériakedom och lyhörddhet för brukares behov.

Det övergripande målet för FoU i Väst/GR är att stärka vardagsnära kunskapsutveckling och regionalt lärande, genom att synliggöra erfarenheter och befintliga kunskaper inom ett brett kunskapsfält, utveckla ny kunskap samt visa på goda exempel.

Strategier

Studier, utvärderingar och cirklar samt dialogtillfällen för erfarenhetsutbyte initieras av GR-kommunerna samt av hälso- och sjukvården i VGR. FoU-projekt med brukarperspektiv och/eller fokus på samverkan prioriteras. Arbetssätten för FoU-projekten utvecklas genom dialog med berörda, och resultat

återförs kontinuerligt till verksamheterna för att på så vis bidra till lärande och verksamhetsförbättringar. Erfarenheter från enskilda projekt sprids inom GR och VGR genom tidskriften FOURUM, nyhetsbrev, rapporter, seminarier, nätverk och webbplats. Studiematerial, faktablad och handböcker kring angelägna utvecklingsområden utarbetas.

Seminarier för politiker, medarbetare och chefer anordnas kontinuerligt, ofta i samarbete med medlemskommunerna och/eller VGR, Göteborgs universitet, Vårdalinstitutet, Sahlgrenska akademien, Länsstyrelsen, Socialstyrelsen samt Sveriges Kommuner och Landsting.

Aktiviteter och löpande verksamhet

Kompetensutveckling och kunskapsförsörjning

Ökade krav på kvalitet och resultat av kommunernas olika insatser ökar behovet av kompetensutveckling som till en del bör baseras på vetenskap och beprövad erfarenhet. Därför har FoU i Väst/GR en särskild roll i att stärka samarbetet kring för kommunerna angelägna områden och medverka till forskning med och inte bara forskning om samt spridning av goda forskningsresultat till medlemskommunerna och VGR.

Medarbetare inom kommunerna och VGR erbjuds, oavsett utbildning, möjlighet att med stöd av forskare genomföra fördjupningsarbeten, utvärderingar och studier. Att delta i olika FoU-projekt är attraktivt samt ses som ett led i kompetens- och kunskapsutveckling.

Uppföljning och utvärdering

Ett av huvuduppgifterna för FoU i Väst/GR är att på olika sätt ge stöd i utvärderingsarbete samt öka kompetensen kring och intresset för utvärdering. Vilket blir resultatet av den ena eller andra vårdformen eller sociala insatsen? Vad hjälper vem och när? Medarbetare inom GR-kommunerna och VGR erbjuds stöd för att genomföra egna utvärderingar. FoU i Väst/GR genomför ofta i samarbete med Göteborgs universitet utvärderingar på vetenskaplig grund på uppdrag av kommunerna och VGR, företrädesvis med fokus på samverkan och utifrån brukarperspektiv.

En nationell strategi för kvalitetsutveckling genom öppna jämförelser inom socialtjänst samt hälso-

och sjukvård kommer att vara klar under hösten 2009. FoU i Väst kommer att bistå kommunerna och VGR med kunskapsstöd för att främja utveckling och användande av de öppna jämförelserna.

Brukarkraft och brukarmedverkan

I "Vision Västra Götaland – Det goda livet" betonas att resurser hos varje människa ska tas till vara oavsett kön, ursprung eller funktionshinder. FoU i Väst/GR genomför successivt projekt som stärker och utvecklar metoder för det civila samhällets, brukares och anhörigas engagemang. Projekt som avser att förbättra och utveckla såväl ungas som äldres delaktighet i samhället ska ha hög prioritet. Kunskap från dessa projekt kan bidra till en dialog inom hela regionen och i hela landet.

Medborgarna önskar i allt större utsträckning kunna påverka de tjänster samhället tillhandahåller och man efterfrågar många gånger individuellt anpassade lösningar. Ett viktigt kunskapsområde för FoU i Väst/GR att arbeta vidare med är människors möjligheter till inflytande över sin vardag, där utveckling av valfrihetslösningar och befintliga valfrihetssystem särskilt kommer att studeras.

Det är angeläget att FoU i Väst/GR bidrar med kunskap som kan stärka brukares aktiva medverkan i att utforma och granska den verksamhet de är berörda av. Inte minst viktigt är detta när brukare har svårt att själva göra sina röster hörda.

Samverkan och samarbete

Inom socialt arbete samt vård- och omsorgsarbete har målgrupperna ofta så komplexa behov att insatser från olika vårdgivare, organisationer och yrkesgrupper med olika kompetenser är nödvändiga. Bland annat önskar kommunerna mer kunskaper om vårdplanering och fram för allt stöd för erfarenhetsutbyte mellan organisationer.

Samverkan behöver utvecklas för att skapa synergieffekter, rationaliseringar och kvalitetsförbättringar. Ambitionen för FoU i Väst/GR är att skapa konkreta kunskapsprojekt som utgår från en helhetssyn på människors behov.

Förebyggande och främjande arbete för barn och unga

En prioriterad målgrupp för forsknings- och utvecklingsinsatser är barn och ungdomar. Skola, arbetsförmedling, fritid, socialtjänst, barnpsykiatri, barnhälsovård och ungdomsmottagningar kan ge-

nom FoU-insatser bygga gemensam kunskap för främjande och förebyggande arbete. Framför allt är det viktigt att arbeta med satsningar som stärker de ungas delaktighet i samhället.

Missbruk och psykiska funktionshinder

För personer som har missbruks- och beroendeproblem och/eller psykiska svårigheter kan det vara svårt att få samordnad vård. FoU i Väst/GR ska i samarbete med psykiatrin, kommuner, kriminalvården och Göteborgs universitet utforma kunskaps- och forskningsinsatser som kan ge en god kunskapsbas.

Hur attityder till människor med psykiska problem påverkar möjligheter till stöd är en angelägen fråga att uppmärksamma, inte minst när det gäller förutsättningar för att åstadkomma boende och arbete/sysselsättning.

Äldres hälsa

Andelen "äldre äldre" förväntas öka och därmed också behovet av sammanhållen vård och omsorg. Ansvar för en stor del av hälso- och sjukvårdsinsatserna för äldre ligger idag på kommunerna. För att skapa en god och säker vård och omsorg för de äldre samt på bästa sätt ta vara på resurser, behöver samverkans- och organisationsformer utvecklas mellan länsjukvård, primärvård och kommuner

FoU i Väst/GR ska bidra till att äldreomsorg och äldreomsorg är av hög kvalitet och att den styrs av människors behov snarare än av organisatoriska gränser eller "ålderism".

Äldre som resurs för samhällsutvecklingen

Andelen äldre människor antas öka kraftigt under de närmaste årtiondena, efter att ha legat konstant under de senaste 20 åren. Ofta beskrivs den förväntade utvecklingen som problematisk. Äldre ses som en försörjningsbörda trots att äldre människor redan idag står för en stor del av de så kallade informella insatserna, både till personer man är släkt med och till personer man inte känner. Vad behövs för att äldre människor ska kunna fortsätta vara aktiva och bidra till en god välfärdsutveckling? På vilket sätt kan bostadsplanering, resmöjligheter och nätverk få en betydelse för människors självständighet, delaktighet och kreativitet?

FoU i Väst/GR ska bidra till att ta vara på och utveckla kunskaper och erfarenheter för att stärka och öka förutsättningarna för äldres engagemang i samhällsutvecklingen.

Utveckling genom etnisk mångfald

Göteborgsregionen präglas av etnisk mångfald där olikheter ska främjas och utvecklas. Den etniska mångfalden innebär en potentiell möjlighet för den regionala tillväxten. FoU-projekt ska ha ett mångfaldsperspektiv. Särskilda aktiviteter som ökar kunskaper kring etniska gruppers villkor, förutsättningar och möjligheter ska anordnas. Målet är att skapa förståelse för värdet av människors olika resurser och utveckla krafter som främjar allas delaktighet i vid bemärkelse

Regional utveckling för social hållbarhet

I skrivelsen "Strategiska utmaningar – en vidareutveckling av svensk strategi för hållbar utveckling" från mars 2006 redovisar regeringen olika utmaningar för hållbar utveckling. Bland annat nämns en god hälsa som en viktig förutsättning och att det är en utmaning att möta den demografiska utvecklingen. FoU i Väst/GR ska verka för att kunskaper utvecklas och erfarenheter tas till vara, som kan stärka den sociala och mänskliga dimensionen för hållbar utveckling och regional tillväxt.

Det är viktigt att belysa och skapa kunskaper om de ömsesidiga sambanden mellan å ena sidan sociala faktorer och folkhälsofaktorer samt å andra sidan den regionala utvecklingen. Viktiga frågor är: Vilken betydelse kan satsningar inom regional utveckling få för sociala villkor och folkhälsa? Hur samspelar förändringar i den fysiska miljön – genom bland annat investeringar i infrastruktur, kollektivtrafik, och bebyggelse – med människors sociala villkor och folkhälsa? Vilken betydelse kan olika boendemiljöer, sysselsättningsmöjligheter och kommunikationsmöjligheter få för funktionsnedsatta människor, när det gäller deras möjligheter till delaktighet och självständighet? Kan generella satsningar minska behovet av särskilda satsningar?

Europeiskt samarbete och erfarenhetsutbyte

Inom EU har länderna mycket att vinna på kunskapsutveckling och erfarenhetsutbyte. FoU i Väst/GR medverkar i europeiska sammanhang, där forskning och utveckling av socialt arbete, vård och omsorg diskuteras. Det är en utmaning för GR och FoU i Väst/GR att medverka i nätverk för forskning samt i offentliga och ideella verksamheter i Europa som får betydelse för såväl den europeiska som den regionala utvecklingen. Stor vikt ska läggas vid dialog, lärande och kunskapsspridning.